

NOVIOCACTUM

Digitale nieuwsbrief van de afdeling Nijmegen van
Succulenta

Jaargang 5 nummer 12, december 2020

Mammillaria hahniana door Riet zelf in 2016 gezaaid en nu gefotografeerd.

SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE AFDELING NIJMEGEN

Theo Heijnsdijk
voorzitter 0487 – 542704
th.heijnsdijk@gmail.com

Johanna Jongekrijg
penningmeester 0485 - 880300
jjongekrijg@ziggo.nl

Riet Maessen
secretaris 024 – 3440425
rietmaessen@xs4all.nl

BIBLIOTHECARIS

Lieda Dekker 0487 – 561803
liedadekker@icloud.com

REDACTIE NOVIOCACTUM

Theo Heijnsdijk 0487 – 542704
th.heijnsdijk@gmail.com

Contributie: € 15,- per jaar.
gironummer NL12ABNA0805932216 tnv J. Jongekrijg en/of
T. Heijnsdijk.

Bijeenkomsten:
Bij HELICON opleidingen, Marga Klompélaan 37, 6532 SB,
Nijmegen. Aanvang 19.30 precies.

Afdeling
Nijmegen

succūlenta

Koninklijke Nederlandse vereniging van liefhebbers
van cactussen en andere vetplanten

WEER GEEN UITNODIGING

Beste mensen,

Het zal voor iedereen duidelijk zijn dat ook de bijeenkomst van 10 december 2020 geen doorgang kan vinden.

We moeten nog steeds geduld blijven hebben en wachten tot er weer meer kan. Het vaccin dat eraan komt biedt in ieder geval uitzicht.

In de tussentijd hebben we in ieder geval Noviocactum nog. Hopelijk vinden jullie inspiratie om iets in te zenden zodat we op die manier in ieder geval nog een beetje in contact blijven. Dus nogmaals de oproep:

Klim in de pen, maak een foto van iets wat je opvalt. Het hoeft echt geen uren tijd te kosten. Je zou bijvoorbeeld iets kunnen melden over het afgelopen kweekseizoen met een zeer zonnig voorjaar en een warme zomer en de tot nu toe regenachtige herfstmaanden. Zijn de planten meer gegroeid dan andere jaren? hebben ze beter gebloeid? Hoe is het zaaien gegaan? Genoeg om over te verhalen, lijkt me.

Of misschien ben je bij een kweker of tuincentrum geweest. Of je hebt nog foto's van een eerdere reis waar je nooit iets mee gedaan hebt.

Wees creatief, zet een paar regeltjes op papier, zoek een foto uit je digitale dossier of schiet er snel een in tuin of kas. En schrijf er iets bij. Eén regeltje kan al voldoende zijn.

En vooral: blijf gezond en houd de moed er in.

Prettige feestdagen en tot ziens in het nieuwe jaar.

Theo

Bericht van Lieda

De eerste foto laat zien een bakje met lithops, eerst bloeiden er gele en nu de witte. Ik heb ze al heel lang en ik vraag me elk jaar af of ze nog gaan bloeien. Ja, dus mooi van genieten!

2^e foto: de massonia in 2011 gekregen van Tijs. En elk jaar laat zij haar mooie grote blad zien en later haar bloem. Nog steeds blij mee Tijs .

3^e foto: Een lidcactus. Na een lekkere zomer buiten laat ze nu haar bloemenpracht weer zien.

Bericht van Threes

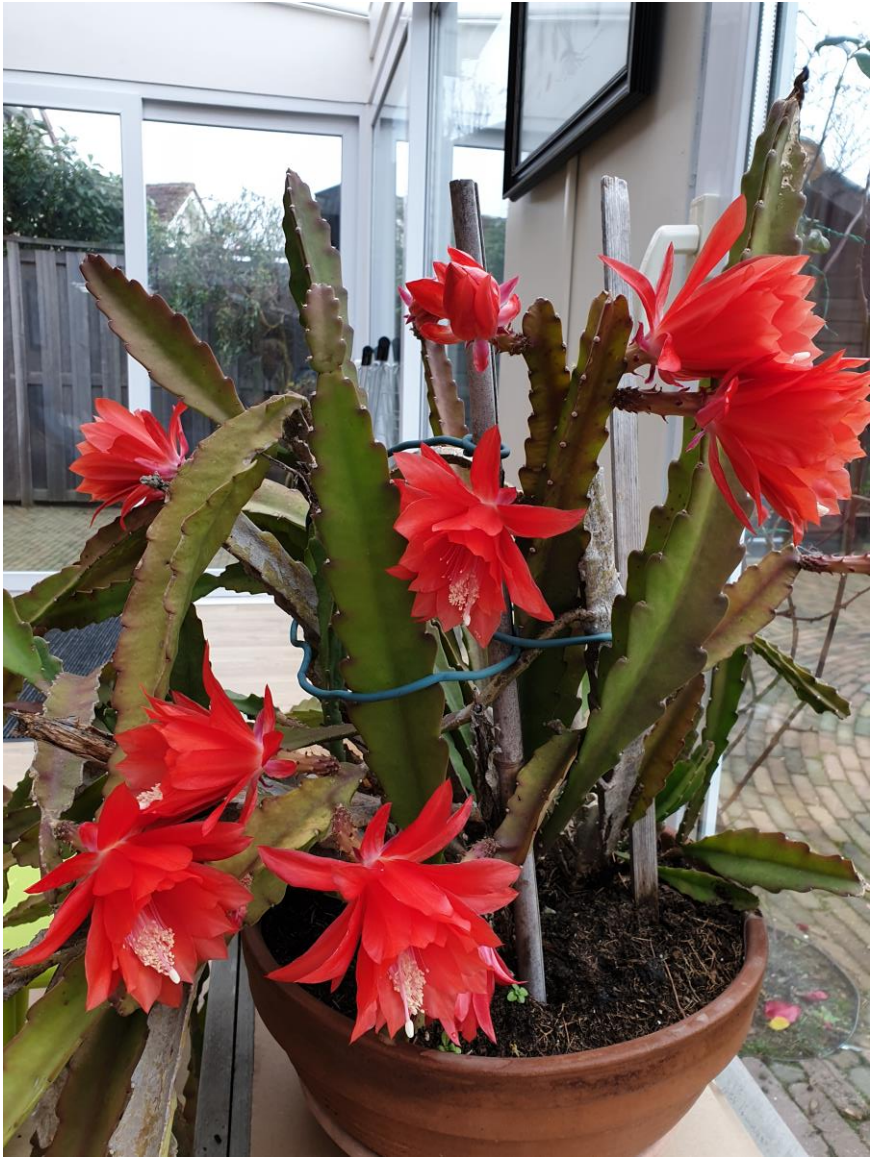
Prachtig bloeiende epiphyllum!

Deze dankbare bloeier bloeit volop in het voorjaar en blijft daarna de hele zomer lekker in de buitenlucht. In het najaar heb ik hem in een onverwarmde serre gezet en nu worden we zomaar getrakteerd op een prachtige tweede bloei! Een cadeautje!

Een collage van deze bloeier heb ik op de facebook-pagina van Succulenta geplaatst. Ik ben niet zo'n facebook-gebruiker, maar tijdens het corona-thuiszitten heb ik deze facebookgroep ontdekt. Heerlijk om te zien dat andere liefhebbers ook enorm van hun bloeiende planten kunnen genieten! Een aanrader om daar ook eens een kijkje te gaan nemen!

Via deze facebookgroep ben ik bij een andere facebook-groep uitgekomen, namelijk die van epiphyllum-liefhebbers. Dat is een internationale groep met deelnemers van over de hele wereld. Doordat veel deelnemers in een veel warmer klimaat hun planten kweken behalen ze de meest schitterende bloeiresultaten. Daar ben ik wel vaak jaloers op, dat moet ik eerlijk bekennen. Maar ach, ik kreeg voor mijn bloeiende epiphyllum toch weer zoveel like-jes dat ik er toch maar mee door ga. En dat alles dank zij corona!

Bericht van Johanna

Een bijzondere ontwikkeling bij één van mijn Haworthia's. Er lijkt zich een nieuw plantje te vormen i.p.v. een bloemstengel. Ik wacht met spanning af....

Bericht van Riet

“Wat doe je zoal in coronatijd?”

“De gekste dingen fotograferen”

Argyranthemum

Vrijwel iedereen kent de Spaanse Margriet, die overal in tuincentra wordt aangeboden. Het zijn planten met vrij dik grijsachtig groen blad, in smalle slippen verdeeld. De bloemen van de wilde soorten zien er uit als onze gewone wilde margriet, witte bloemblaadjes met een geel hartje, zelden bleekgeel. Er zijn ongeveer 20 soorten die op de Canarische eilanden voorkomen en op Madera. Verreweg de meeste cultivars die aangeboden worden zijn variëteiten van *A. frutescens* die tegenwoordig behalve in wit ook in roze en gele kleurvariëteiten worden aangeboden. In 2011 had ik in mijn achtertuin een grote collectie van de deze planten staan, opgekweekt uit zaad dat

Argyranthemum maderense

Argyranthemum frutescens

afkomstig was van de botanische tuin Utrecht en rareplants.eu. Onder de 15 soorten die ik kweekte zaten planten met heel smal blad zoals *A. gracile* tot *A. coronipifolium* met breed blad. Over deze laatste soort wil ik het hebben ook omdat hij bedreigd wordt in zijn voorkomen.

Deze bedreiging wordt veroorzaakt door de mens, niet door uitgraven of plukken o.i.d. Maar door het aanleggen van wegen. Oorspronkelijk kwam *A. coronipifolium* voor in zuivere populaties in het westen en oosten van de noordkust van Tenerife. De

populaties waren geografisch geïsoleerd van de veel algemenere *A. frutescens*, verreweg de meest algemene soort van de Spaanse margrietten op Tenerife. Het toerisme bevorderde de aanleg van wegen in het verspreidingsgebied van *A. coronipifolium* en gaf hiermee *A. frutescens* de kans om via de berm de populaties van *A. coronipifolium* binnen te dringen. Het resultaat is dat *Argyranthemum coronipifolium* nu voorkomt in 3 populaties die min of meer gehybridiseerd zijn met *A. frutescens* bij Teno en Anaga, De assimilatie van *A. coronipifolium* in de Barranco del Rio, La Laguna schrijdt voort, alleen een paar zuivere planten werden aangetroffen te midden van hybriden en zuivere *A. frutescens*. De vier zuivere *A. coronipifolium* populaties bij San Marcos, El Guindastes, El Bolullo, Beneijo worden niet direct bedreigd door hybridisatie, maar de kleine omvang maakt ze wel erg kwetsbaar voor biotische en abiotische factoren.

Argyranthemum coronipifolium.

Argyranthemum webbii.

Argyranthemum brousseauii.

Gelezen in de Gelderlander van 20 november.
(En ze had nog zo gezegd dat Mammillaria met een hoofdletter moet).

MIJN DIERBARE

'Mijn ouders leven voort in de mammillaria prolifera'

Anja Bemelen
Kerk-Avezaath

Met planten moet je praten vindt Anne-mieke van Ling (68) uit Kerk-Avezaath. De vetplanten en cactussen, ofwel succulenten, in de kas achter haar huis begroet Van Ling elke morgen met: 'Hallo lieverdjes'. Want elk levend wezen heeft liefdevolle aandacht nodig. Voor de leek zullen de planten binnen een succulentengeslacht, zoals gymnocalycium en haworthia's op elkaar lijken. Maar Van Ling ziet juist de verschillen. „Als je voor je planten zorgt, leer je beter kijken en zie je enorme verscheidenheid in structuur, kleur en vorm. Je leert ze kennen. Zo is de ene soort gebaat bij schaduw, een ander juist bij felle zon en een derde heeft weer wat meer water nodig.“ Een cactus geen water geven 'omdat hij er wel tegen kan', is volgens Van Ling uit den boze. Als cactussen in het groeiseizoen lange tijd geen water hebben gehad, gaan ze vegeteren. „Op een gegeven moment zijn ze alleen nog ingedroogd omhulsel. Van binnen zijn ze dood.“ Van Lings cactusliefde begon in de jaren 70 toen de hause rond cactussen en vetplanten net voorbij was. „Het was een paar jaar lang mode geweest om cactussen in huis te hebben. Ik had toen wel wat cactussen, maar ik dacht niet 'oh, wat geweldig'. Mijn liefde groeide langzaam en werd onder andere aangewakkerd door de mammillaria prolifera, een cactussoort met rode zaadbesen en bloempjes. Mijn ouders hadden die in 1978 als stekje van een vakantie in Oostenrijk mee naar huis genomen.“ Tussen alle andere cactussen in haar kas staat nog steeds een nazaat van het exemplaar dat ze van haar ouders kreeg. „Veel stekken van deze mammillariasoort zijn intussen naar andere liefhebbers gegaan. Mijn ouders, Huub en Nel van Ling, zijn al jaren geleden overleden, maar ze leven voort in dit leuke plantje, de mammillaria prolifera.“

FOTO HERMAN STOVER

Gelezen in de NRC van 4 dec. 2020

Krijgt een plant een jetlag als hij van halfrond verhuist?

De slangenboom. Foto Biosgarden/F1online

Volgens sommigen een mislukte kerstboom; volgens anderen het pronkstuk van hun tuin: de slangenden of apentreiter. Een naaldboom met stekelig geschubde zijtakken uit Zuid-Amerika die de afgelopen decennia een opmars maakte als sierplant op het noordelijk halfrond.

Zo zijn er meer bomen die van halfrond verwisselen. Als een plant verhuist van zuid naar noord, of andersom, raakt zijn seizoensritme dan van slag? Of (bij een verhuizing tussen tijdzones) zijn dag-en-nachtritme? Kan een plant een jetlag krijgen?

„Planten zijn gevoelig voor externe prikkels als daglicht en temperatuur”, zegt de Utrechtse hoogleraar fotobiologie van planten Ronald Pierik. „Maar ze hebben ook, net als alle organismen, een circadiaan ritme.” Dat ritme is een biologische klok, een inwendige cyclus die ongeveer 24 uur duurt ('circa dia' is Latijn voor 'ongeveer een dag'). Het kruidje-roer-me-niet, bijvoorbeeld, rolt zijn bladeren op als je hem aanraakt of als het begint te schemeren. Maar in de 19de eeuw stelde de Zwitser Augustin de Candolle het plantje aan voortdurend licht bloot. Hij ontdekte dat de bladeren zich alsnog elk etmaal oprolden, alleen zo'n twee uur eerder dan normaal. Die 22-uurscyclus werd bepaald door het circadiane ritme.

Heel jonge plantjes

Planten hebben ook seizoensritmes. Pierik: „Wanneer een plant in bloei komt wordt al in een vroeg stadium bepaald. Van Arabidopsis [zandraket, een modelplant voor biologische onderzoek] weten we dat het toekomstige bloeimoment al in heel jonge plantjes wordt vastgelegd. Stel: je bent een Arabidopsis van 3 weken oud in Buenos Aires tussen de stoeptegels en je staat op het punt om te bloeien. Als je dan naar Nederland wordt verscheept, zul je alsnog bloeien, zelfs al is dat nadelig.” Zandraket is voornamelijk een zelfbestuiver, en is dus niet afhankelijk van bestuivers in het voorjaar. Maar als de bloemen tegen de winter ontstaan is het mogelijk dat er geen goede zaadopbrengst is. „En sommige planten zijn afhankelijk van

bepaalde dieren voor de verspreiding van hun vruchten. Als die er niet zijn, omdat de plant op het verkeerde moment vrucht draagt, is dat een probleem.”

Terug naar het dag-en-nachtritme. De interne plantenklok heeft invloed op allerlei processen. Zo blijven bonenplanten hun bladeren afwisselend horizontaal en verticaal bewegen (zoals ze bij dag en nacht doen) als ze in een constant verlichte ruimte staan. Dat is te zien in een mooi filmpje op plantmoves.nl (ook een project van Pierik, samen met zijn vrouw Christa Testerink). In 2012 beschreven Australische onderzoekers in *Global Change Biology* hoe ook de koolstofassimilatie (een essentieel onderdeel van het fotosyntheseproces) in bomen deels wordt gestuurd door de interne klok. „Als je een bos van Sydney naar Barcelona zou verhuizen dan zouden alle bomen een jetlag hebben”, zei hoofdauteur Victor Resco de Dios destijds in een persbericht. Pierik: „Dat is de populaire term. In de wetenschap spreken we niet over plantenjetlags maar over faseverschuivingen.”

Amerikaanse biologen schreven in 2016 in *Science* dat zonnebloemen, die normaal meedraaien met de zon van oost naar west, die draaibeweging aanvankelijk ook behouden in een lab met continu licht. Maar de sterkte van dat interne signaal neemt wel af. Dat zie je bij alle planten die aan een nieuw lichtregime zijn gewend, zegt Pierik. „Zowel bij verschuivingen in dag-en-nachtritme als in seizoensritme passen ze zich aan. Net zoals mensen bij een jetlag doen.”

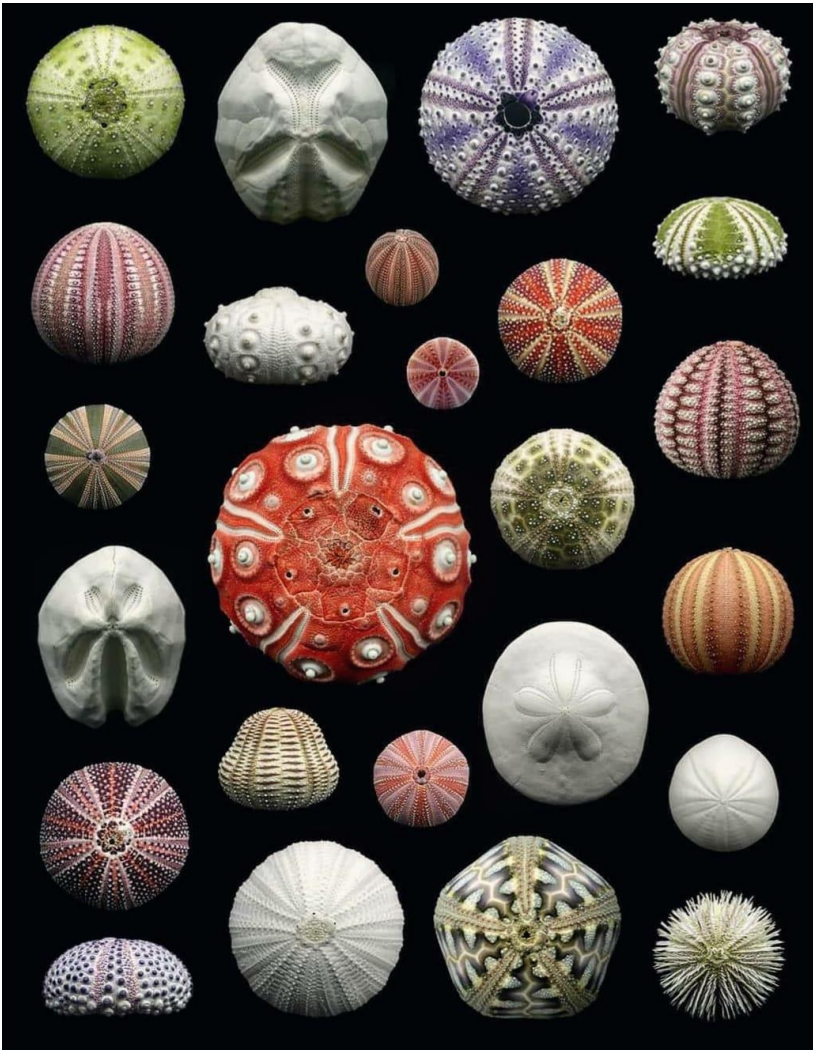
Bericht van Theo

Waarschijnlijk weet iedereen van ons dat *Astrophytum asterias* en *Euphorbia obesa* erg veel op zee-egelskeletten lijken.

Onderstaande afbeelding kwam ik toevallig tegen op het internet.

Voor meer plaatjes kan je terecht bij de

<https://www.facebook.com/Australian-Shell-Collectors-Group-1477152522593813/>

Hij kwam of toch niet?

Het is ondanks de coronatijd toch Sinterklaastijd.

Hadden we onze schoen gezet. Nee, het kwam er niet van.

Dus Sinterklaas met al zijn cadeaus verdween wat op de achtergrond.

Maar de goedheilig man was **ons** niet vergeten. Blijkbaar waren we het afgelopen jaar braaf geweest en bedacht hij een mooi toepasselijk geschenk.

Wij waren gelukkig noch lui, noch stout geweest dus bracht de plaatsvervangende Sinterklaas (bol.com) dit op de deurmat:

Nou kijk maar.....

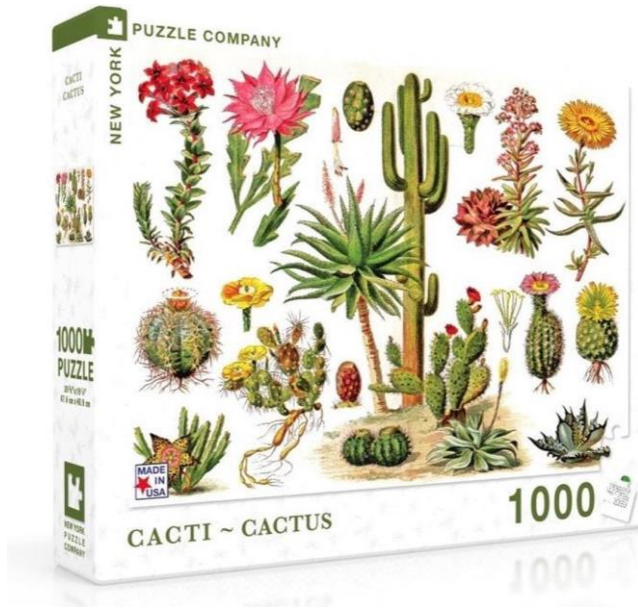
We waren blij verrast.

Zo komen we corona kersttijd wel op een leuke manier door. De hobby blijft immers het leidmotief.

Loes Jap-Tjong, 5 december 2020.

Wisten jullie dat er best veel legpuzzels zijn met cactussen en vetplanten? Google maar eens op legpuzzel cactus of iets dergelijks

Cacti and Succulents
 Cactus et Plantae Succulentae - Cactus y Plantas Succulentas - Kakteen und Sukkulenten

KAKTEEN UND SUKKULENTEN - CACTUS ET PLANTAE SUCCULENTAE - CACTOS Y PLANTAS SUCCULENTAS

CACTI AND SUCCULENTS

EUROGRAPHICS PUZZLE **1000**

